Motiveren van mensen met ASS

Susanne Wolthaar

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Expectancy theory of motivation

Victor Vroom (1932), arbeidspycholoog

- Om mensen te motiveren is het noodzakelijk dat ze **geloven**:
  - *in een positieve samenhang tussen inspanning en prestatie*
  - *in een gewenste beloning door de eigen prestatie*
  - *dat de beloning voorziet in een belangrijke behoefte*
  - *dat de wens om de behoefte tevreden te stellen is groot genoeg om het de moeite waard te maken.*

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Motivatie: begrippen

- Intrinsieke motivatie
- Extrinsieke motivatie
  - *Demotivatie*
  - *Ongemotiveerdheid*

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Extrinsieke motivatie

- door iets buiten je zelf aangezet;
- de bron van handelen ligt buiten de persoon
- van buitenaf geprikkeld
- het doel van de taak is belonend

- Motief: een beloning of straf
- een egodoel /ego-orientatie

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Intrinsieke motivatie

- werken vanuit jezelf;
- handelen zonder tussenkomst van andere personen en factoren;
- van binnenuit geprikkeld tot handelen.
- het doen van de taak is belonend

- Motief: flow
- ontplooiing

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Intrinsieke motivatie: voorwaarden

- je bent nieuwsgierig,
- je vindt de taak interessant (congruent)
- je mag zelf beslissen of je er aan gaat werken: het wordt je niet opgelegd (autonomie principe)
- Je hebt het gevoel de taak ook echt aan te kunnen (competentie principe).

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

intrinsiek en extrinsiek effect op elkaar

- **Geen effect**
- **Versterken**
- **Uitdoven ****

Onderwijs / trainingen gericht op:

Kunnen

Vaardigheden

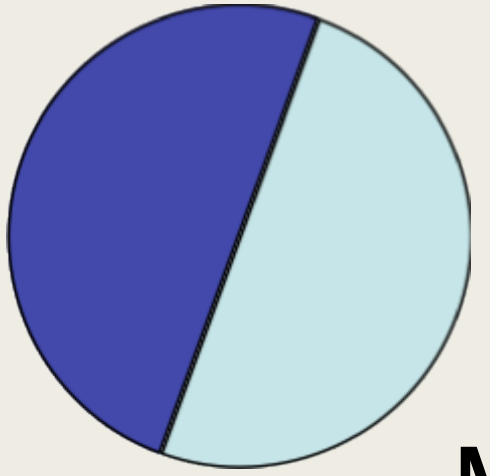

Kennen

Manier van leren

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Maar er is meer.....

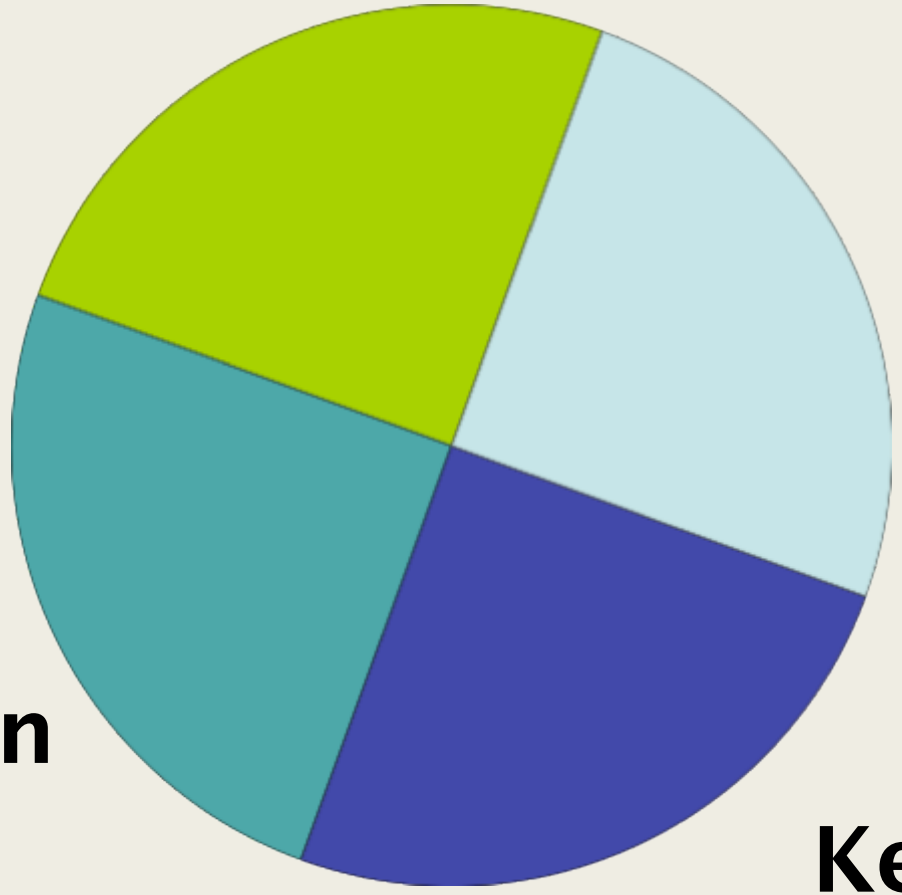

Uit: Cliënt CompetentieProfiel dr. Leo Kannerhuis
Uit: Steven Degrieck in zijn lezingen over motivatie

Durven/ doen

- persoonsbeschrijving
- sterke en zwakke persoonskenmerken
- emotionele ontwikkeling
- kenmerkende ASS problematiek
- acceptatie en beleving

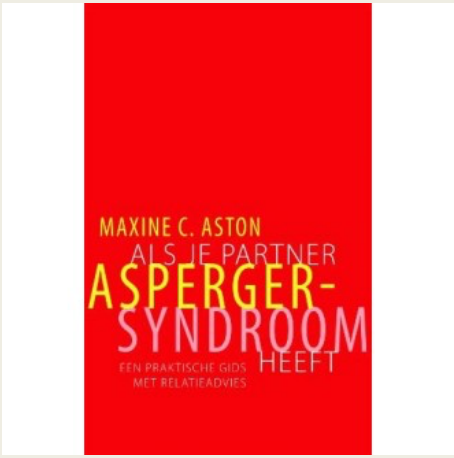

Sociaal gedrag
vriendschap en relaties
vrije tijd
clubs / baantjes

AUTISME CENTRAAL

AUTI-GOED-GEVOEL VRAGENLIJST

De Auti-goed-gevoel vragenlijst is ontwikkeld naar aanleiding van een artikelenreeks in het tijdschrift Autisme Centraal over het in kaart brengen en het nastreven van wat mensen met autisme een goed gevoel geeft.
De bedoeling van de vragenlijst is een verkenning van wat iemand met autisme een goed gevoel geeft. De vragenlijst verkent hierbij factoren in verschillende domeinen: sensorische factoren, sociale factoren, communicatie, activiteiten, overgangen, stereotypieën en rituelen. Uiteraard dekt de vragenlijst niet alle mogelijke factoren die iemand een goed gevoel kunnen geven. De vragenlijst is dan ook vooral bedoeld om het gesprek te starten over het welzijn van iemand met autisme.

Auteur: VERMEULEN Peter
Uitgever: Autisme Centraal

Trefwoord(en): **assessment** **emoties** **kwaliteitszorg**

Jaar: 2013

Gratis

DOWNLOADEN

Terug naar het overzicht

Willen

Wensen

Beroepsoriëntatie: gaan kijken/ervaren

Motivatie

aandacht voor het Top down leren

motivatie-training
anti-stress training
weerbaarheidstraining

Realisme

overzicht eigen mogelijkheden en onmogelijkheden
talenten/ontalenten

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Achtergronden van motivatieproblemen

niet weten	niet kunnen
niet willen	niet durven

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Maak de circel rond ...!

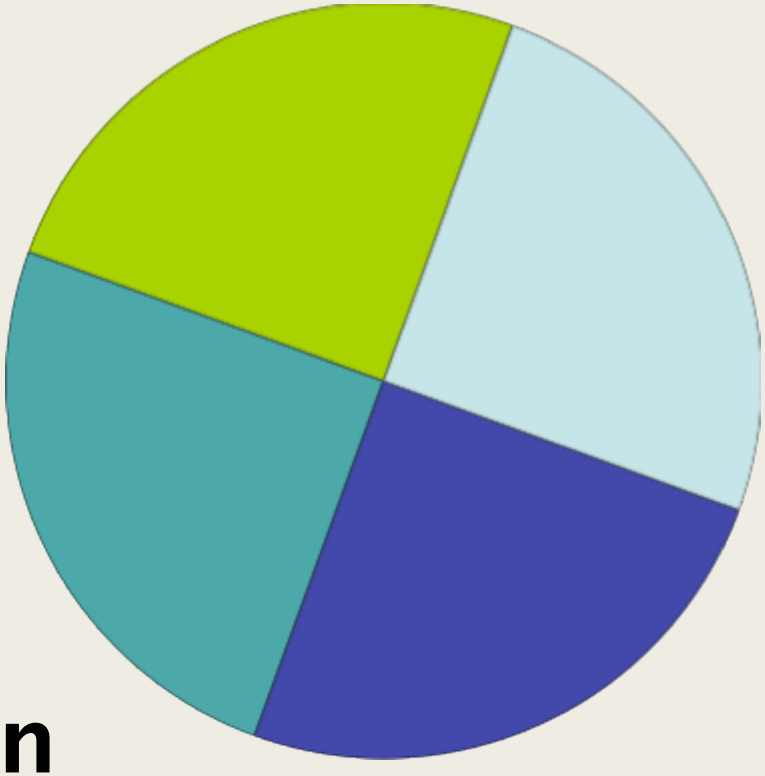

Uit:cliënt competentieprofiel dr. Leo Kannerhuis
Uit: Steven Degrieck in zijn lezingen over motivatie

Problemen vanuit “niet weten”

Kern: naïviteit en wereldvreemdheid

- Informatie zoeken
- Informatie begrijpen
- Informatie in breder persoonlijk en maatschappelijk verband plaatsen

- Boek Plan B

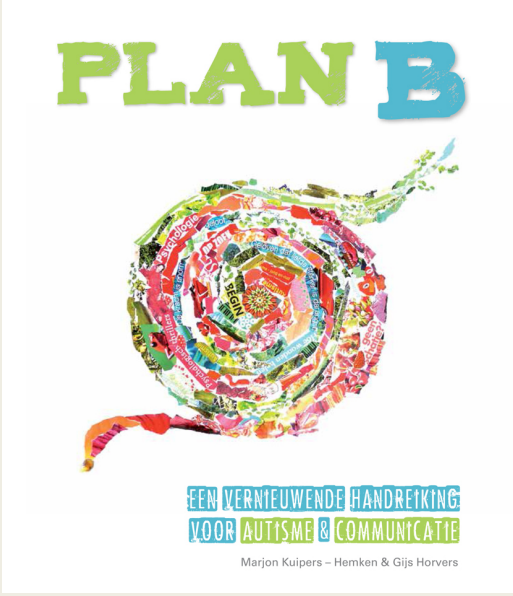

To do: ‘Niet weten’

- psycho-educatie
- visualiseren en de communicatie aanpassen
- checken of info begrepen is

- aanbieden van leersituaties en trainingen dwz ‘ervaringsgestuurd’ leren

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Problemen vanuit “niet kunnen”

Kern: - sociaal- emotionele onrijpheid

- herhaling in denken en doen

- beperkte sociale en communicatieve vaardigheden
- zelfoverschatting
- geen of beperkt voorstellingsvermogen
- star vasthouden aan een idee
- moeite met aanpassen wensen aan mogelijkheden
- preoccupaties beheersen het denken en doen

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

To do: ‘niet kunnen’

- competenties van de cliënt
- het niveau van de cliënt / aangepast communiceren

- vertrouwensrelatie opbouwen
- concreet zijn / visualiseren
- lage doelen / kleine stapjes (succeservaring)
- belonen
- accepterende houding (positief neutraal)

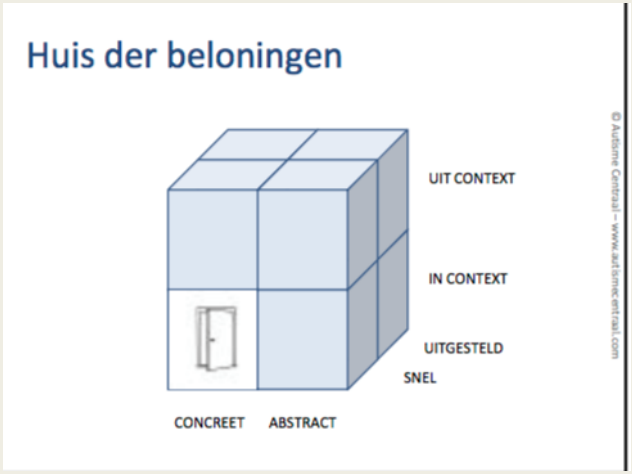

Uit: Steven Degrieck

Problemen vanuit “niet durven”

Kern : - (faal)angst

- angst

- Geen doorzettingsvermogen
- Negatief zelfbeeld
- Angst voor controleverlies en falen

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

To do: ‘Niet durven’

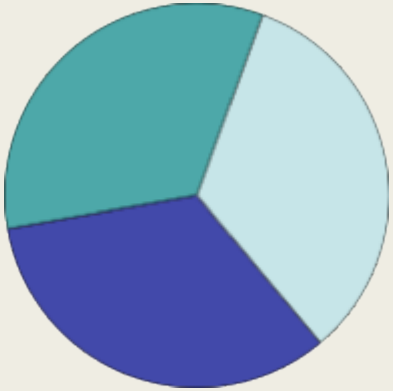

- kleine stapjes / tempo aanpassen
- schakeltijd geven

- zelfinzicht vergroten (in de eigen persoonlijkheid)
- kwaliteiten benadrukken / belonen
- succeservaring op doen
- steun en veiligheid bieden
- vertrouwen en verantwoordelijkheid geven

- samenwerking cliëntsysteem

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Problemen vanuit “niet willen”

Kern: - verzet en/of ontkenning

- Accepteert geen begeleiding
- Doel of beloning geen betekenis
- Alleen onmiddellijke beloning
- Alleen een gemakkelijk doel
- Slechte ervaringen

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

To do: ‘Niet willen’

- EF problematiek/puber/adolescentenbrein

- aansluiten bij belevingswereld en interesses
- aansluiten bij wensen
- gezamenlijk opstellen doelen / verantwoordelijkheid geven
- onderhandelen en overleggen
- kosten-baten analyse maken

- motiveren cliëntsysteem

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Wat doen we al: Structuur

- Aangepaste verwachtingen aan sociaal kontakt
  - *ondersteuning bij aktiviteiten buiten school en buiten werk*
  - *ASS soos, ASS netwerkkringen*

- Aangepaste communicatie:
  - *visualisering van studiewijzers, overleg met thuis,overleg met werkgevers,collega's picto's, instructies op papier*

- Rekening houden met overprikkeling en overbelasting
  - *koptelefoons, werkplekken, kantoortuinen verkleinen examenspreiding, caseload begrenzen*

Wat kan beter

Meer kennis over ASS

- *meer algemene kennis*
- *omgeving breed*

- over de informatieverwerking
- over de manier van leren
- over de bejegening

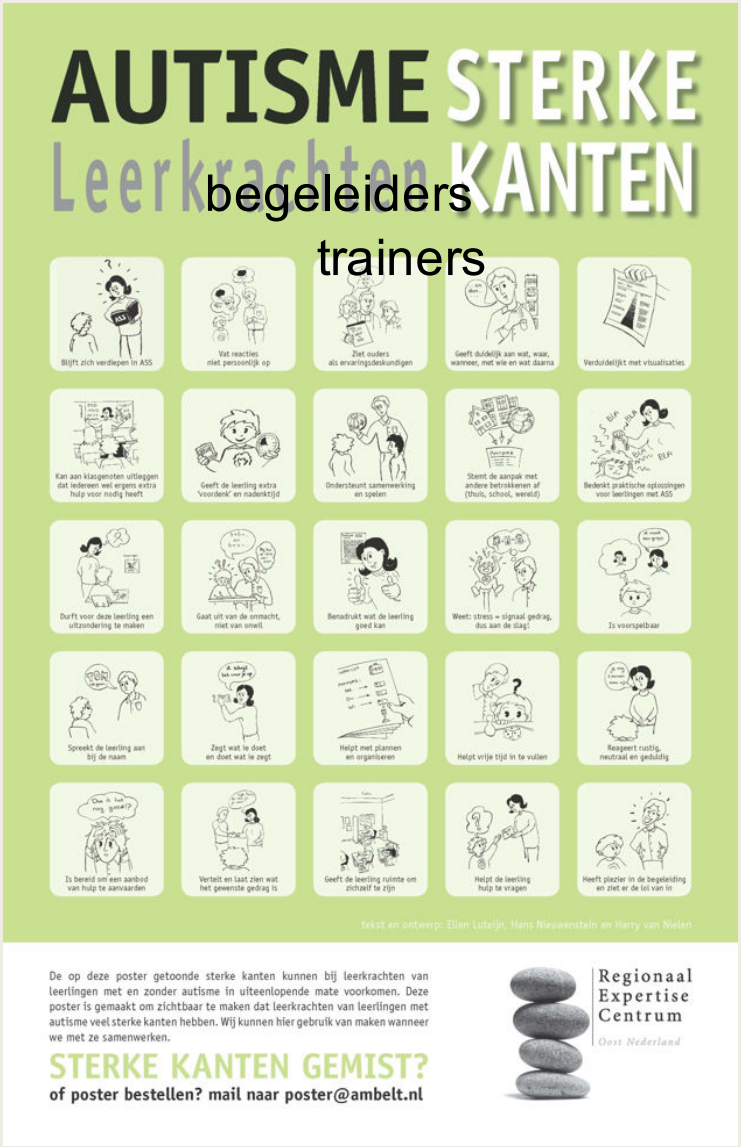

Structuur in de omgeving van

school/werk/dagbesteding/huis

in tijd	time-management
in ruimte	indeling en gebruik ruimtes
	‘rust’ruimte
in materiaal	mind-mapping, LCP
in persoon	een eigen coach
	auti-aardige personen

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Communicatie-aanpassen

Oplossingsgerichte gespreksvoering

socratische gesprekstechniek

overdracht met een ‘warme hand’

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Begeleidingsproblemen

- communicatie en samenwerking met het netwerk van de cliënt
- overschatting
- wie voert de regie / waar berust de verantwoordelijkheid
- gezamenlijk doel helder krijgen

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

AUTISME STERKE
WERKGEVER KANTEN
STERKE KANTEN GEMIST?
Of poster bestellen? Mail naar info@uitgeverijpica.nl
pica

Begeleidingsproblemen (vervolg)

- Manier/moment van confronteren
- Te grote begeleidingsbehoefte
- Groepsdynamiek / omgaan met weerstand
- Organisatie randvoorwaarden
- Realiseren toekomstperspectief

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Begeleidingsproblemen (vervolg)

- Doorvoeren van veranderingen
- Loyaliteit van cliënt jegens ouders
- Flexibel zijn, maar voorspelbaar voor de cliënt
- Enerzijds begrenzen, anderzijds onderhandelen en samenwerken

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Motivatie en leren

Ziet er uit als:

- Niet willen

Kan ook betekenen:

- Niet weten
- Niet kunnen
- Niet durven

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL

Motivatiecyclus

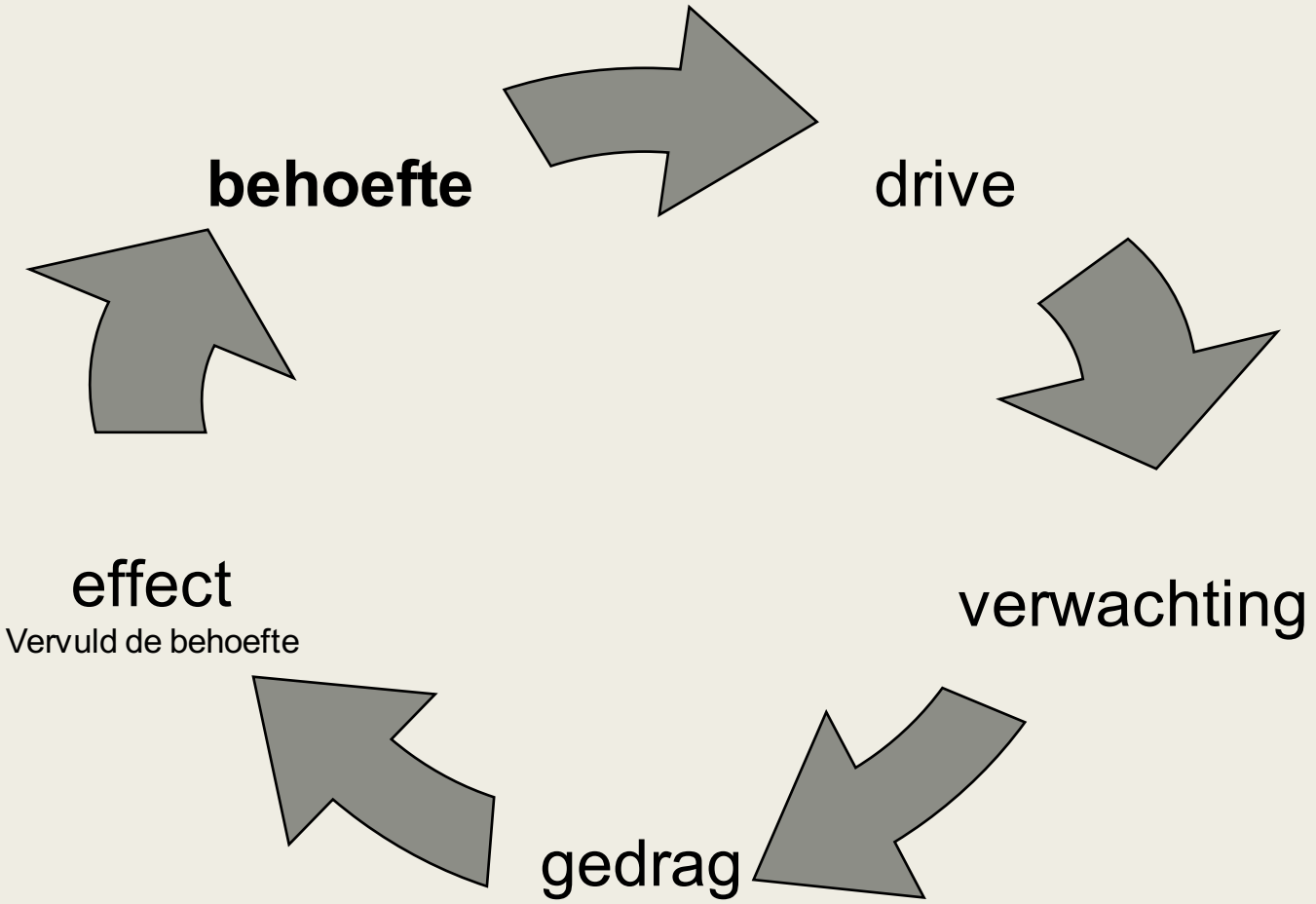

Partner Passend Onderwijs
EXPERTISEPUNT VAN ONDERWIJSGROEP PUNT SPECIAAL